

NAŠ GLAS

Glasilo Zveze državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani.

„NAŠ GLAS“ izide vsakega desetega dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina Din 40—
Polletna naročnina „ 20—
Četrletna naročnina „ 10—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

— Oglasi po ceniku. —

Uredništvo: Ljubljana, Bohoričeva ulica šte. 12. — Upravništvo: Ljubljana, Vodnikov trg šte. 5/1. — Poštni ček. rač. šte. 11.461.

Plenarna seja „Glavnega saveza državnih nameščencev v Beogradu,

ki se je vršila 28. in 29. januarja in katere dnevni red smo priobčili v št. 3 „Našega Glasa“ z dne 31. januarja 1928, je potekla kakor sledi:

Predsednik Glavnega Saveza g. dr. Mika Jovanović je pozdravil delegate pokrajinskih in centralnih strokovnih organizacij in podal v kratkem poročilo o delovanju v času od 1. aprila 1927 dalje.

Kot uspeh »Glavnega Saveza« je označil, da je država na njegovo intervencijo dotirala part. 55 za zaostanke na aktivnih prejemkih in pokojninah od 1. maja 1924 nadalje z zneskom 30.000.000 Din. in pa da se je prepričilo že grozeče znižanje drag. doklad državnih nameščencev. V obeh primerih je interveniral predsednik dr. Jovanović osebno pri finančnem ministru in finančnemu odboru. — Poskusilo se je tudi doseči eliminiranje 66. člena finančnega zakona za l. 1928-29. in omogočiti vsem zvaničnikom in služiteljem, da ostanejo na svojih mestih in da ne postanejo dnevičarji, toda bil je ves trud zaman, kajti fin. ministrstvo je poduzelo te mere v namenu, da bi se tako jeli zniževati ogromni stroški za pokojnine.

Za predsednikom dr. Jovanovićem je povzel besedo glavni tajnik g. dr. Djordjević ter poročal o reviziji čin. zakona in razvrstitvene uredbe. Novoimenovana komisija, v katero je bil poklican predsednik Gl. Saveza dr. Jovanović, ni še pričela z delom. — Čaka jo ogromen material, ki tehta 25 do 30 kg, tako, da delo pred letom dni sigurno ne bo končano. — Glavnemu Savezu bo služil kot podlaga za event. sodelovanje pri tej reviziji elaborat »Zveze« za Slovenijo z vsemi odvojenimi mišljenji.

V debato, ki se je otvorila o teh izvajanjih, so posegli skoro vsi delegati.

V imenu »Zveze d. n. i. u. za Slovenijo« je govoril kot prvi, njen nač. g. Paternoster, ki je pred vsem opredelil stališče »Zveze« glede event. redukcij službenih prejemkov in ugotovil, da je izzval energičen nastop Gl. Saveza proti Sečerovemu predlogu splošno zadovoljstvo, prosil upravo Gl. Saveza, da vztraja še nadalje na braniku, ako bi nevarnost še ne bila odstranjena, in prebral končno Spomenico Zveze za Slovenijo, ki se glasi:

Odbor »Zveze državnih nameščencev za Slovenijo« je, razpravljajoč na svoji seji dne 24. t. m. o pozivu Glavnega Saveza na plenarno sejo dne 28. in 29. jan. ter o motivih, navedenih v resumeju tega poziva,

UGOTOVIL,

a) da je sedanje gmotno stanje aktivnega in upokojenega državnega nameščenstva obupnejše, nego je bilo kdajkoli prej in

b) da težke gospodarske krize, ki jo preživlja država, ni povzročilo državno nameščenstvo, ki je po veliki večini požrtvovalno in vestno opravljalo službene dolžnosti, marveč

c) da Padata vsa krivda in odgovornost za zavoženo gospodarstvo, ki preti upropastiti državo, na nesposobne vlade, ki v desetem letu ujednjenja niso hotele ali niso znale ustvariti v državi reda, ter s preudarno notranjo politiko zadovoljiti najširših plasti naroda.

č) Odgovornost pa pada tudi na tiste koruptne državne nameščence, ki so mnogi na visokih mestih, izrabljajoč v samopašne namene vsako kratno politično konjunkturo in smatrajoč državo za molzno kravo, zasledovali pred vsem le lastne osebne koristi.

Zato se Glavni Savez

POZIVLJA,

1. da skuša z vsemi sredstvi izvesti asanacijo upravnega aparata, odstranitev nekvalificiranega in koruptnega uradništva v vsej državi ter splošno depolitizacijo državnega nameščenstva.

Narodni skupščini naj se čim prej predloži načrt Zakona o pobijanju korupcije.

2. Vlada naj ne posveča svoje pažnje samo posvečanju osebnih prejemkov za sočnike, marveč naj ji je dolžnost, da se v enaki izmeri regulirajo plače tudi vsem ostalim uradnikom I. kategorije in v tem sorazmerno tudi nameščencem drugih kategorij, zvaničnikom in služiteljem.

3. Razlike, ki jih država dolguje državnim nameščencem za čas od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924, naj se likvidirajo vsaj tekom proračunskega leta 1928—1929.

4. Zagotoviti se mora državnim nameščencem brezplačno lečenje tudi v samoupravnih bolnicah, ker so prevzeli oblastni odbori poleg bremen, izvirajočih iz teh bolnic, tudi vsa njihova aktivna s pravico do državnih subvencij ter bi značila ukinitve ugodnosti člena 112. uradniškega zakona za oblastne odbore suficit, ki ni nikjer utemeljen.

5. Civilne in vojaške kronske penzije naj se brez šikanoznih formalnosti takoj prevedo na državarske. Za pravilnost in točnost podatkov naj odgovarjajo naredbodavci oziroma blagajne, ki so kronske pokojnine doslej likvidirale. Za pravilno prevedbo naj zadoščajo uradni zaznamki računovodstev brez predložitve originalnih dokumentov, ki so jih staroupokojenci med vojno večinoma porazgubili in se dajo sedaj češče tudi proti denarni odškodnini (takse v inozemstvu) težko obnoviti.

6. Ker draginja ni padla, marveč glede mnogih življenskih potrebščin (stanovanja itd.) celo narašča, naj se vsa večja mesta (v Sloveniji Ljubljana in Maribor) uvrste v prvi draginjski razred.

7. Izkušnja je dokazala, da je šlo mnogo hišnih lastnikov s 1. novembrom 1927 pri določanju novih najemnin preko zlate paritete.

Zato naj vlada predloži Narodni skupščini nov stanovanjski zakon z veljavo od 1. maja 1928, ki bo v njem za državne nameščence zagotovljena ista zaščita, kakor so jo uživali pred 1. novembrom 1927, ali pa naj zviša stanarino do izmere, ki bo ustrezala hišnim lastnikom in državnim nameščencem kot najemnikom. Naglasimo naj, da je zadnji stanovanjski zakon pripomogel k še večjemu proletariziranju državnega nameščenstva.

Pokritje višjih izdatkov za realizacijo pod točkami 2., 3. in 6. označenih zahtev bi mogla najti vlada v neprimerno večjih dohodkih, ako bi se za prečanske pokrajine uzakonjena državna trošarina na vino in žganje proširila na celo državo.

Glavnemu Savezu se dalje

NAROČA,

8. da skuša z vsemi sredstvi preprečiti eventualno ponovno znižanje draginjskih doklad. Prav tako naj se brez odloga vse potrebno ukrene proti nameravanemu obdavčenju draginjskih doklad državnih nameščencev.

9. Pokojninski zaklad naj se za državne nameščence ustanovi šele tedaj, ko bodo njih ekonomske prilike z valorizacijo službenih prejemkov v toliko urejene, da odtegljaji za pokojninski fond zanje ne bodo pomenjali novih materialnih žrtev.

Premišljevanje.

Zastopnik neke firme je potoval po jugozapadni naši domovini. Učitelj ga je peljal k sreskemu poglavarju, ki se mu je potnik predstavil. »Pa kdo je to, ta vaš sreski poglavar v opankah, ki je tako redkobeseden? Njegova hrapava desnica mi prav za prav ugaja,« je potem vprašal potnik učitelja. Učitelj ga je peljal v stransko ulico, kjer sta se ustavila pred na pol podrto bajto. »Beri«, je dejal učitelj in pokazal na desko nad durmi. Popopotnik je bral: »Šoštari« in pogledal učitelja. »Prav kar si imel čast in veselje, da si se mu bil predstavil,« je odgovoril učitelj.

»Sedaj stoprav razumem razmere v naši ljubljani veliki domovini,« je rekel popotnik in se globoko zamislil. Fiča—.

10. Da državni nameščenci in državna uprava vsaj radi brezbriznosti in malomarnosti tovarišev državnih nameščencev ne bodo več trpeli materialne škode, naj Glavni Savez uveljavi ves svoj vpliv, da se bodo personalne zadeve — kakršne koli in kjerkoli — reševale z največjo točnostjo in z vso brzino.

11. Upravni odbor Glavnega Saveza naj v vseh podrobnostih preudari in stori konkreten za ključek, ako in v koliko so naše organizacije dozorele, da bi se mogle v dosedajšnjih skupnih ciljev v skrajni sili poslužiti . . . V najkrajšem času tudi izdatnejših sredstev, kakor — brezplodno prošnje, resolucije, spomenice, predstave itd.

12. Glavni Savez naj takoj po plenarni seji sestavi kolektivno, ako so dani potrebni pogoji, tudi ultimativno spomenico, ki obsegaj tudi pod točkami 1—10 navedene naše zahteve.

To spomenico je izročiti ob navzočnosti vseh predsednikov pokrajinskih zvez vsem merodajnim činiteljem in Narodni skupščini.

13. Točka 5. (izprememba Saveznih statutih itd.) naj se radi eventualnih nesoglasij, ki bi lahko nastala pri diskusiji in ogrožala miren potek razprave, odstavi z dnevnega reda plenarne seje ter odloži za glavno skupščino, ki se mora vršiti najkasneje meseca avgusta t. l. v Sarajevu.

Ako pa bi se o točki 5. dnevnega reda vendarle diskutiralo, je naši delegaciji naročeno, da izroči svoje mnenje o dosedanji reorganizaciji Glavnega Saveza in pokrajinskih zvez na docela nepristranski način.

14. Naši delegaciji je odbor Zveze izrecno naročil in je delegacija sprejela za svojo dolžnost, da zastopa na plenarni seji vse v tej spomenici izražene zahteve oziroma da se ravna po danih navodilih.

Vsi predlogi te spomenice so bili en bloc sprejeti.

Za načelnikom Paternostrom je povzel besedo delegat upokojenec za Slovenijo g. Lilleg, ki je izrazil vodstvu Gl. Saveza priznanje za njegovo delovanje, ga bodril k vztrajnosti in poudarjal, da si usoja predvsem staviti na pokrajinske Zveze vprašanje, je li so one storile svojo dolžnost nasproti Gl. Savezu? Ako ne, potem ne zadene Glavnega Saveza nikaka krivda, ako njegovi uspehi niso večji, marveč so krive tega pokrajinske organizacije.

G. dr. Stegenšek, delegat »Zveze za Slovenijo« je podal nato skrbno izdelano poročilo o vodilnih smernicah svojega načrta k reviziji čin. zakona. — Žel je splošno priznanje.

K 2. točki dnevnega reda je poročal preds. g. dr. Jovanović, da je »Pravilnik o penzijskem zakladu za uradniške vdove in sirote« v fin. ministrstvu že izdelala posebna komi-

sija. — Pravilnik je zahteval. Gl. Savez sam, na podlagi sklepa, ki ga je storil že svojčas kongres Gl. Saveza v Subotici. — Gre samo za določitev primerne odstotka za prispevke. — Prva sta govorila za predlog delegat beogradskega društva upokojencev Popović in delegat sarajevskega društva upokojencev Meštrovic, proti predlogu pa načelnik »Zvez« za Slovenijo, ki je poudarjal, da je slovensko organizirano uradništvo sicer za ustanovitev pokojninskega sklada za vdove in sirote, ker uvideva, da država sama že v doglednem času ne bo mogla zmagovati sama vseh teh bremen starostne oskrbe, toda moment, obteževati že itak nezadostne prejemke uradništva še z nadaljnimi odtegljaji, pač ni ugoden. Slovensko uradništvo je popolnoma pri koncu svojih materijelnih moči. — Uradniški dolg znaša v Sloveniji okoli 30.000.000 Din. Poleg vsega tega pa povisujejo najemnine kar za 100 do 200 odstotkov. Hišni gospodarji se na vse kriplje branijo najemnikov — državnih uradnikov. Proletariziranje uradništva že dlje ne more iti. — Šele z zvišanjem uradniških prejemkov se more govoriti o ustanovitvi pokojninskega fonda in s tem zvezanimi uradniškimi prispevki.

Tudi predsednik poštne osrednje organizacije g. Tomo Jovanović je bil proti uvedbi novih bremen za uradništvo.

Sklenilo se je vlado naprositi, naj pri uvedbi pokojninskega sklada uvažuje slab ekonomski položaj državnih uradnikov in določi pokojninski prispevek v kolikor možno najnižji izmeri.

O točki 3. »Regulacija sodniških plač« je poročal gl. tajnik g. dr. Djordjević. Sklenilo se je, vlado zaprositi v zmislu predloga »Zvez« iz Slovenije, ki ga je zastopal načelnik Paternoster, da naj se enako osebnim prejemkom, določenim za sodnike, regulirajo tudi plače vsem ostalim uradnikom I. kategorije in tem sorazmerno tudi nameščencem ostalih kategorij, zvaničnikom in služiteljem.

Predsednik »Udruga« v Zagrebu, g. dr. Bratanič zahvalil se je vidno ginjen v daljšem toplim govoru upravi Gl. Saveza in vsem delegatom za lojalno stališče, katero so v predmetu zavzeli, in opisal tudi v kratkem težke prilike, v katerih se nahajajo sodniki v Hrvatski.

Ad točka 4. dnevnega reda: »Stik Gl. Saveza z organizacijami drž. nameščencev v inozemstvu« je podal glavni tajnik g. dr. Djordjević prav zanimivo poročilo.

Glavni Savez je navezal ožje stike s splošnimi državno-uradniškimi organizacijami v Berlinu in Parizu in pa z mednarodno organizacijo državnih nameščencev v Hagu; poslednjega njenega kongresa v Nürnbergu se je udeležil po številnejši delegaciji, v kateri je bila zastopana tudi Zveza d. n. in u. za Slovenijo po svojem načelniku Paternosteru.

Skleno se predložiti predlog za včlanjenje v »Mednarodni zvezi državnih nameščencev v Hagu«, letošnjem kongresu Gl. Saveza. K točki 5. »O splošnem stanju naših organizacij« je podal poročilo gl. tajnik g. dr. Djordjević. — Poročilo ni bilo razveseljivo.

Edina pokrajinska organizacija, ki dobro posluje in izpolnjuje svoje dolžnosti napram Gl. Savezu, je »Zveza drž. nam. in upokojencev za Slovenijo« — za njo je zagrebška »Udruga« še precej pozitivna članica, vsi drugi »Pokrajinski Savezi« so pa pustili Gl. Savez docela na cedilu. Ni se torej čuditi, ako uspehi Gl. Saveza niso taki, kakršni bi morali biti. Radi tega je pričela Uprava Gl. Saveza razmišljati o reorganizaciji Gl. Saveza na podlagi sindikalnih t. j. strokovnih udruženj, centraliziranih v Beogradu.

Proti tej nameri je govoril načelnik Zveze za Slovenijo Paternoster ter izvajal, da je sedanji organ. statut Gl. Saveza dober, ker do-

kazuje ravno to dejstvo, da se je pokrajinska organizacija v Sloveniji dobro izvedla in da dobro uspeva. Vplivalo bi zelo demoralizujoče, razpustiti močno krajevno organizacijo, ki šteje danes okoli 10.000 članov, to pa tem bolj, ker v Sloveniji uradništvo nima zaupanja v centralna strokovna udruženja, pač radi raznih slabih izkušenj, ki jih je doživelo ravno ono uradništvo, ki je tudi strokovno centralno organizirano. Mogoče ima neuspeh krajevnih organizacij v Sarajevu, Splitu in Skoplju tudi svoj vzrok v nedostajanju one inicijative, kakor jo predvideva član 20 točka b Saveznega statuta. — Predlaga, naj se ta predlog odstavi z dnevnega reda in njegova rešitev prepusti kongresu za leto 1928, to pa že z ozirom na težak in nevaren položaj, v katerem se nahaja trenutno državno uradništvo in ker se je bati, da bi pri razvijanju vprašanja o reorganizaciji Gl. Saveza utegnile nastati v našem organiziranem bloku državnega uslužbenstva razpoke, ki bi ogražale njegov obstoj.

Predlog se sprejme brez ugovora ter se zajedno določi, da se bo vršil letošnji kongres Gl. Saveza o Binkoštih v Sarajevu. Uprava Gl. Saveza pripomni, da se bo do tedaj še enkrat poizkusilo s pokrajinskimi Savezi.

K točki 6 dnevnega reda: »Vprašanja in predlogi« je načelnik Zveze za Slovenijo s toplimi in prepričevalnimi besedami podpiral Zvezin predlog glede ureditve pokojninskih prejemkov za tobačne delavce in delavke. — Izvajal je med drugim, da pač ne smemo dopuščati, da bi morali delavci in delavke, ki so služili vse svoje življenje državi in pustili v tej službi vse svoje moči, danes beračiti, kajti starostna oskrba, ki se jim plačuje danes, ne zadostuje niti za najskromnejše potrebe. Pomisliti moramo, da so prejeli ti ljudje popreje po 80 zlatih kron mesečno, dočim se jim izplačuje danes v najvišjem iznosu le 207.50 Din mesečno. Kako naj ti ljudje plačujejo stanovanje? — Kako naj se sploh hranijo? — Po pojasnilu od strani zastopnikov »Udruženja monopolnih činovnika«, da se izdeluje nov pravilnik za vse monopolno delavstvo in da se bo pri tej priliki uredilo tudi vprašanje provizionistov, ki naj bi se za ta čas zadovoljili s povišicami, kakor jih vsebuje sedanji pravilnik o starostni oskrbi monopolnih provizionistov, se sklone, da se izročili Zvezin predlog »Upravi monopola« s toplim priporočilom v uvaževanje. —

K tej točki dnevnega reda je govoril tudi g. Tomo Jovančić, predsednik udruženja poštne uslužbenecv, ter hvalil moralne in materialne uspehe te organizacije, navajal kako se po vseh krajih Jugoslavije zidajo poštni domovi in kako racionalno se gospodari z donosi posameznih sekcij.

Ta govor g. Tomo Jovančića je izzval načelnika Zveze za Slovenijo Paternostera k repliki, v kateri je pred vsem ugotovil, da je imel čast sedaj že v drugič čuti samozavestne besede, polne samohvale, iz ust g. predsednika Udruženja poštne uslužbenecv, ki je notabene sočasno tudi **podpredsednik Gl. Saveza.**

Na žalost pa mora očigled teh dejstev javno pribiti, da g. Tomo Jovančić, oziroma udruženje, kateremu načeluje, ni do danes vplačalo v blagajno »Gl. Saveza« niti pare, izvzemši sekcije za Slovenijo, ki je včlanjena v »Zvezi«.

Ne smemo se torej čuditi, ako smo v Sloveniji nasproti Udruženju te vrste nezaupni in da stojimo na stališču, da bi reorganizacija Gl. Saveza na podlagi strokovnih udruženj rodila še manj sadu, kakor današnja pokrajinska organizacijska struktura.

Ta replika načelnika Zveze za Slovenijo je vzbudila tako med odborniki kakor tudi delegati splošno zadovoljstvo.

H koncu seje sta govorila med drugimi tudi delegat upokojencev g. Lilleg in delegat nižjih uslužbenecv za Slovenijo g. Franetič.

Našim rodbinam priporočamo Kolinsko cikorijo, okusen in izdaten pridatek h kavi

Prvi je iznesel nekatere zahteve upokojencev, kot izenačenje pokojnin med novimi in starimi upokojenci in pravico voznih ugodnosti po državnih železnicah, kakor jih imajo aktivni državni uslužbenci.

Nadalje je predlagal, da se naj resolucija, ki se bo redigirala koncem seje, izroči deputativno vsem merodajnim faktorjem. Člani te delegacije naj bodo poleg predsednika Saveza dr. Jovančića vsi prisotni načelniki pokrajinskih Zvez.

Po govoru delegata nižjih uslužbenecv za Slovenijo Franetiča, ki je iznesel pred vsem zahteve za pazniško osebje, se je sklenila resolucija sledeče vsebine:

Glavni Savez protestira:

1. Proti vsakemu poskusu znižanja uradniških prejemkov, ki so že danes pod najskrajnejšim minimom;

2. zahteva: da se z novim davčnim zakonom ne povisajo davčna bremena državnih nameščencev;

3. da se podaljša za državne uradnike stanovanjska zaščita, ker jim grozi sicer katastrofa, v nasprotnem primeru pa naj se poviša stanarinska doklada tako, da bo odgovarjala fiktivni najemini;

4. da se vsem uradnikom izplačajo dolžne uradniške razlike;

5. da se vsi upokojenci izenačijo;

6. da se brišejo v finančnem zakonu vse določbe, ki so na škodo državnega uradništva, zlasti pa naj se črta določba o prepovedi popovnega sprejetja državnih upokojencev v državno službo;

7. da se priznajo vsem državnim upokojencem, tudi onim, ki 1. aprila 1923 še niso bili stari 44 let in imajo manj kakor 15 let službe, enake draginjske doklade;

8. da se zniža odstotek prispevka za uradniški pokojninski fond in

9. da se pri reviziji uradniškega zakona upoštevajo uradniški predlogi.

Po sprejetju resoluciji je predsednik dr. Jovanović sejo zaključil ter izrazil posebno delegatom, ki so prihiteli od vseh strani Jugoslavije, svoje priznanje in zahvalo za intenzivno in požrtvovalno sodelovanje ter jim zaklical »Na veselo svidenje v Sarajevu«!

To resolucijo bi imela predati v torek, dne 31. jan. t. l. posebna deputacija pod vodstvom predsednika g. dr. Mike Jovanovića vsem merodajnim klubom; ker je pa dr. Jovanović po plenarni seji Gl. Saveza resno obolel, so oddali delegati za Slovenijo pod vodstvom načelnika Zveze za Slovenijo Paternostera nekaj izvodov te resolucije v obeh poslanskih klubih, kjer so bili nad vse prijazno sprejeti in kjer so našli za težnje tlačenega državnega uslužbenstva popolno razumevanje in vso naklonjenost.

Dr. Fran Stegenšek:

K reviziji „Zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenecv“.

(Nadaljevanje)

2. da bi honoriranje moči bilo urejeno ne samo z ozirom na nameščence in službene interese, ampak tudi z ozirom na državne finance in na nujne posledice ureditve za narodno gospodarstvo.

Prvo vprašanje se reši po zgoraj navedenih načelih, ki izhajajo iz zahteve, da bi stalež nameščencev odgovarjal točno normalni potrebi delovnih moči, da bi število teh moči ne bilo prekoračeno s sprejemanjem novih moči brez prostih sistemiziranih mest in da

bi tudi povišanje nameščencev, za katere so mesta sistemizirana na različnih plačilnih lestvicah, se vršilo edino na prosta sistemizirana službena mesta.

Naravno pa je, da ni mogoče obenem s plačilno ureditvijo izvesti normalizacije in sistemizacije mest tako, kakor to določa zakon o merah glede štednje v javni upravi, ampak bo treba omejiti se načasne mere, definitivno normalizacijo in sistemizacijo pa odložiti do one dobe, ko bo odločeno vprašanje definitivne konstrukcije bodoče organizacije upravnih uradov ter bodo izvedene vse mere glede štednje, ki jih bo mogoče uresničiti, ne da bi pri tem bilo ogroženo redno oskrbovanje nujnih nalog države.

Kar se tiče drugega vprašanja, se ustreza neizogibnemu oziru na potrebe nameščencev in na službene interese po zgoraj navedenih načelih v toliko, da se pri določevanju plačilnih shemat jemlje ozir i na predvojno honoriranje teh nameščencev ter na padeč vrednosti denarja, kakor tudi na važnost, težavnost in odgovornost mesta, ki ga nameščenec zastopa.

Meja, do katere more iti valorizacija plač, je pa določena od finančnih sredstev, ki jih more država v okvirju državnega in narodnega gospodarstva v ta namen urediti, ne da bi vsled tega ogrožala zadovoljivost drugih enako neizogibnih potreb države ter pogojno ugodnega razvoja narodnega gospodarstva. Država ne more zviševati svojih prejemkov brez potrebnega ozira na stanje in pogoje razvoja narodnega gospodarstva. Po tem vidiku se mora država ravnati predvsem pri določevanju nalog, kojih izvrševanje prevzema nase, enako pa tudi pri načinu izvrševanja teh nalog, kojih izpolnitev si je določila kot državno nujnost. Meja dohodkov državnih in drugih javnih nameščencev enako kakor meja dohodkov privatnih nameščencev in vseh drugih dohodkov (prvotnih, derivativnih in kolektivističnih) leži v nosnosti narodnega gospodarstva, ki se ravna po vrednosti produkcije. Pri konkretni rešitvi problema, kako določiti dohodke državnih nameščencev, je treba seveda računati z danimi razmerami in izvoliti način, ki najbolje ustreza tem razmeram.

Dokler naša valuta ni bila stabilizirana, dokler ni bilo gotovo, kakšen razvoj v bodočnosti bo imela naša valutna politika, je bilo treba prilagodovati od časa do časa plače državnih nameščencev spremembam v draginjskih razmerah, in to v obliki različnih doklad in priplačil, zlasti draginjskih. To je imelo za posledico, da so se ta priplačila smatrala za prehodni pojav, ki odgovarja prehodnim draginjskim razmeram, vsled česar so tvorila v proračunu del izrednih državnih izdatkov. Vsled tega je bil naš proračun v svoji notranji strukturi popolnoma nejasnih kontur, ker so na ta način bili umetno razmnoževani izredni izdatki in umetno zniževani redni izdatki, h katerim spadajo nesporno vsi posamezni sestavni deli plač državnih nameščencev. V primerjavi med rednimi in izrednimi prejemki se je pa pokazalo nesorazmerje.

Niti proračun niti sestavljanje državnih izdatkov in dohodkov se ni moglo smatrati za primerno definitivno, dokler ni bila naša valuta trajno in pravno stabilizirana. To se je zgodilo z zakonom o ustanovitvi narodne banke iz prejšnjega leta. Trajno je odločeno o tem, da vztrajamo pri sedanji denarni ednici in je pravno izključena vsaka tendenca po deflaciji ali inflaciji. Toda stabilizacija valute se ne da samo oddekreirati, ker je treba izpolniti vse gospodarske pogoje, ki to fin. stabilizacijo zagotavljajo. K temu pa ne pada samo ravnovesje v javnih finančnih, ker deficit, ki se ne dajo kriti z rednim kreditom, tvorijo nevarnost za kreditno inflacijo in torej nevarnost za valuto. Treba je, da bi tudi

definitivno stanje našega proračuna bilo urejeno po stanju valute i kar se tiče prejemkov in izdatkov, glavno pa po tem, kar prenesa prebivalstvo, ker poleg finanč. predpogoja je predpogoj gospodarskega ravnovesja prvi zahtevek valutne stabilizacije.

Davčna reforma, uvedba stabilizacijskih bilanc itd. so različni članki, ki so usmerjeni k enemu in istemu cilju.

(Dalje prih.)

Beguš Josip:

Ljubljanska uradniška menza

Kritične opazke.

Kako daleč smo še državni uslužbenci od svoje gospodarske neodvisnosti in kakšni nazadnjaki smo v primeru z drugimi sloji, kljub temu, da hočemo biti vsi napredni in kako dolgo bo še gospodarila beda med nami, je pokazal zopet slučaj, to je, občni zbor ljubljanske uradniške menze, ki je bil dne 12. januarja t. l.

Že poročilo predsednika g. Lenarčiča o poslovanju društva v II. polovici leta 1927 je pokazalo dovolj jasno, da hodi društvo popolnoma samosvojo separatistično, torej napačno pot, katera vodi društvo v pogubo. Dokazano je namreč, da danes, kakor noben posameznik ne more popolnoma sam izolirano živeti, tudi nobena organizacija ne more eksistirati popolnoma samostojno, ne da bi navezala nase več ali manj stikov z drugimi, vsaj s sorodnimi organizacijami. Kakor je bilo iz poročila g. Lenarčiča posneti, pa vodstvo Uradniške menze misli, da je najbolje za menzo, da posluje brez ozira na druge organizacije državnih uslužbencev kakor je vodstvu prav in ljubo in brez pomisleka, če je drugim društvom v korist ali škodo. Svojo hladnokrvno separatistično plat je pokazalo vodstvo menze pogumno v tem, da je sporočilo, da ima menza od svojih 140.000 razpoložljivih dinarjev naloženih, pišite in berite, samo 10.000 Din v Hranilnem in posojilnem konzorciju državnih uslužbencev v Ljubljani, ostalih 130.000 pa v drugem privatnem denarnem zavodu, in to kljub temu, da je zastopnik Hranilnega in posojilnega konzorcija nekoč nad eno uro tolmačil želje, potrebe in namen konzorcija temu vodstvu in mu poizkušal vcepiti malo več sočustvovanja z lastnimi najožjimi tovariši in malo več čuta za splošne interese državnih uslužbencev. Odkrito je priznalo vodstvo menze tudi, da nabavlja vse potrebno specerijsko blago pri veletrgovcih, z opravičilo sicer, da je poizkusilo že večkrat to tudi drugod, da pa ni bila postrežba zadovoljiva, vsled česar se je vrnilo in stalno usidralo zopet pri veletrgovcih. Kje je vodstvo napravilo te poizkuse in v čem je bila nezadovoljiva postrežba, nismo izvedeli; vemo samo, da je vodstvo že večkrat dobilo ponudbo Nabavljalne zadruge državnih nameščencev v Ljubljani za dobavo sladkorja kljub temu, da je bila cena ugodnejša, nižja kot pri veletrgovcih in kljub temu, da so bili tudi drugi pogoji za dobavo ugodnejši. Kako to? . . .

Iz poročila g. predsednika smo tudi posneli, da vodstvo menze nima smisla za akcijo skupnega uradniškega doma, kar se popolnoma ujema z ostalim mišljenjem in hotenjem sedanjega menzinega vodstva. Zato je bil logično tudi odbit predlog, da naj prispeva vsak član menda po 10 Din mesečno za zgradbo Uradniškega doma, kjer naj bi dobila menza svoje prostore, da bi ji ne bilo treba plačevati visoke najemnine v privatnih zgradbah. Odbit je bil ta predlog vsled nenaklonjenosti vodstva tej akciji in z najneumestnejšo utemeljitvijo bivšega člana predsedstva menze, da bi prišlo to prav samo onim, ki pridejo za nami, mi sami pa bi od tega ne imeli nobene koristi. Večjega egoizma si pač ne moremo misliti. Ves svet dela prav za prav le za boljše bodočnost, samo mi se bojimo zapustiti svojim naslednikom kaj boljšega kot smo prejeli od svojih prednikov, dasi vemo, da so oni, ki pridejo za nami, naši lastni otroci. Ali je res potrebno iskati še kje drugod večjega vzroka naše bede, kot samo v tej nezavednosti?

V najžalostnejši sliki nekolegijalnosti in nazadnjaštva pa smo zagledali sedanje vodstvo menze pri razpravi o izpremembi pravil, ki je na dnevnem redu. V bližini vodstva pri mizi se je izbralo gotovo ne slučajno kakih 20 oseb, med katerimi jih je bilo nekaj, za katere ne vem, če so bili vsi člani menze, ker trdijo nekateri, ki so nad 7 let člani in vsakdanji obisko-

valci menze, da so jih prvokrat videli v menzi. Vsi ti so vodstvo najbrž iz politično-strankarskih razlogov, katerih se državni uslužbenci nikjer ne morejo otresti, dasi jim največ škodijo, pridno podpirali in mu sekundirali pri njegovih separatističnih predlogih. Da so stavili predloge in glasovali tudi nečlani, je dokazano, saj upokojenci do občnega zbora še niso mogli biti člani, ker so bila v veljavi še stara pravila. Je pa to za vodstvo toliko značilnejše, ker se je na predzadnjem občnem zboru baš ono najbolj protivilo, da bi bili upokojenci redni člani menze in se je ta predlog sprejel le na močan pritisk opozicije. Sedaj je vodstvo menze dopustilo glasovati tudi tem, dasi nova pravila, s katerimi se jim podeljuje članstvo, še niso potrjena od oblasti, torej še niso v veljavi in torej še ne morejo biti člani. Mnenja sem, da moramo dati vsem javnim nameščencem, aktivnim in upokojenim, priliko in možnost, da postanejo redni člani menze, toda vsem le na legalen način in ne samo onim, ki so vodstvu pogodu. — Je sedaj, glejte čudo!

Na zahtevo velikega župana v Ljubljani, da se vstavi v pravila določba glede pripadnosti društvenega premoženja v slučaju oblastnega razpusta društva, je na predlog vodstva menze občni zbor sklenil, da pripadaj društvena imovina v tem slučaju Hranilnemu in posojilnemu konzorciju v Ljubljani. Prav in lepo bi bilo to, če bi bil ta predlog vodstva odkritosrčen. V to pa zelo dvomim in ga smatram samo za pesek v oči, ker se mi zdi nemogoče, da bi vodstvo menze, katero kaže dovolj nenaklonjenosti napram konzorciju v tem, da daje razpoložljiv denar menze brez vsake koristi raje drugemu privatnemu zavodu, s katerim nimajo državni uslužbenci nič skupnega, bilo pripravljeno Hranilnemu in posojilnemu konzorciju kar naenkrat pokloniti celo društveno premoženje. V tem me potrjuje tudi dejstvo, da takega predloga vodstvo menze ni stavilo za slučaj prostovoljnega razpusta društva, ampak je previdno pustilo v pravilih za tak slučaj določbo, da odločaj v tem slučaju v pripadnosti premoženja zadnji občni zbor. Ako je vodstvu menze Hranilni in posojilni konzorcij res tako pri srcu, zakaj bi ne naložilo pri njem ves svoj razpoložljivi denar, če nima pri tem nobene izgube in zakaj ne bi pripadalo društveno premoženje po vsakem razpustu menze tej zadruzi?

Je nekaj morda na tem stvarnega in ravno to je, česar se najbolj bojimo, ker bo državnim uslužbencem v škodo, za katero bo odgovorno vsaj moralno sedanje društveno vodstvo. Da oblast društva ne bo razpustila in da torej Hranilni in posojilni konzorcij ne bo dobil menzinega premoženja, o tem sem prepričan, kakor sem za svojo osebo prepričan, da sedanje vodstvo sploh nima namena menze stalno obdržati, ker je že večkrat poudarjalo, da jo smatra za povojno ustanovo. To se pravi z drugimi besedami, da je sedaj, ko se je življenje »iznormaliziralo«, postala menza nepotrebna. Nič se torej ne bom čudil, če pride že v kratkem naravnost od vodstva predlog za prostovoljni razpust društva, češ, da je nepotrebno in da naj se društveno premoženje razdeli med zadnje redne člane, katere pa bo vodstvo, kakor sedaj izgleda, že znalo do tlej še pravočasno reducirati na tako malo število, da bo prišel na vsakega kolikor mogoče velik delež tega premoženja, ali pa, da naj pripade premoženje menze kakšni politično - strankarski ustanovi. In o tem bodo odločali taki, ki bodo morda samo par mesecev člani menze, oni pa, ki so bili od ustanovitve do danes njeni člani, katerim je bilo to premoženje odtrgano od ust, ne bodo smeli pri tem niti govoriti, ker bo pravočasno poskrbljeno, da do likvidacije menze ne bodo več člani. Gospodje najbrž mislijo, da je treba najprej pripraviti ugoden teren. Ali ne? Ako ni tako, potem je nerazumljivo, zakaj ne marate v pravilih določbe, da ostanejo ali postanejo člani menze državni uradniki, vaši tovariši, ki so, ali še postanejo uradniki oblastnih samouprav, in to niti ne tedaj, ako bi plačevali višje prispevke kot državni uradniki, kaj še, da bi dovolili to vsem javnim nameščencem, kar bi menzi gotovo samo koristilo. Trdite, da bi menza s temi nič ne pridobila. Kaj pa so višji prispevki drugega kot pridobitev! Pa tudi, če bi v resnici menza nič ne pridobila, ali je kolegijano metati iz menze že sedanje člane zgolj zaradi tega, če postanejo uradnik oblastnih samouprav in to ne glede na to, če tudi z njimi menza prav nič ne bi izgubila? Ali pa morda vlada med Vami tišči smešno-strankarski fanatizem, da uradnikov oblastnih samouprav ne marate za svoje enakovredne tovariše

v menzi zgolj zaradi tega, ker ima ljubljansko oblastno samoupravo trenutno v rokah stranka SLS? Če je tako, potem je to res — no, kaj je to?

Pa se je o izpremembi pravil glasovalo ne glede na potrebno dvetretjinsko večino navzočih, naj omenim samo mimogrede in samo zaradi tega, da pokličem v spomin vsem članom menze, da ima vsako društvo svoja pravila za to, da jih spoštujejo ne samo člani, ampak tudi društvena vodstva in da so občni zbori društev za to, da uveljavljajo na njih člani svoje pravice po pravilih in da po teh eventualno tudi zabranijo, da ne izraste in se ne razvije v njihovih društvih kako in vsem škodljivo klikarstvo. S tem sem ta občni zbor, ki ne sme ostati pozabljen, dovolj karakteriziral.

Jugoslovanske tekstilne tovarne Mautner d. d.

Tovarne: Beograd, Litija, Sv. Pavel pri Preboldu

★

Izdelujejo rjavo in belo kotenino in prvovrstne šifone iz najboljšega ameriškega bombaža.

★

Prodaja na veliko in malo pri tvrdki

A. & E. Skaberne

LJUBLJANA, Mestni trg št. 10.

ZAHTEVAJTE DOMAČE IZDELKE!

Iz strokovnih organizacij.

Finančna kontrola. Na drugoj odborski sjednici Zveze državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani, obdržanoj na 24. januara 1928, odbornik (izaslanik sekcije saveza finansijske kontrole u Ljubljani) g. Lovro Kalašič predal je ovaj pismeni predlog:

Kako je saopšteno Glavni Savez drž. činovnika u Beogradu držače plenarnu sjednicu upravnog odbora na 28 i 29 t. m. U prvog tačci dnevnog reda ima se raspravljati o reviziji činovničkog zakona, kao i o uredbi o razvrštavanju. Tu mačeći želje svih članova sekcije, koju zastupam, molim gospodu delegate, koji će na 28 i 29 t. m. prisustvovati sjednici Glavnoga Saveza, da

u interesu pravde zagovaraju, da se u zakonu o činovnicima ili u uredbi o razvrštavanju unese sledeće:

a) Školskoj spremi II. kategorije odgovara absolvirani stručni tečaj ili ispit položen za činovnika finansijske kontrole.

b) Školskoj spremi III. kategorije odgovara absolvirani stručni tečaj ili ispit za starešinu odeljka finansijske kontrole.

Obrazloženje ad a):

Uredbom 25. aprila 1925, s kojom su bile učinjene razne izmene i dopune u zakonu o organizaciji finans. kontrole, svi su činovnici finans. kontrole na 1. maja 1925 bili prevedeni iz III. u II. činovničku kategoriju, bez obzira na njihove školske sprema. Iskustvo je paka dokazalo, da su najbolji oni činovnici, koji su izišli iz zbora finansijske kontrole, u kome su zboru dugogodišnjom praksom, marljivim redom i naobrazbom stekli sva ona svojstva i znanja potrebna takovim činovnicima. Kada se uzme u obzir sve što je gori rečeno, kao i okolnost što narednici položenom oficirskom ispitu postaju oficiri platom i položajem činovnika I. kategorije, bez obzira na njihovu školsku spremu, ne bi smjelo biti portivnosti s ikoje strane, da se pasus ad a), kao opravdan primi.

Obrazloženje ad b):

Kada se uvaži okolnost, da je u zakonu o činovnicima uzeto, da školskoj spremi III. kategorije odgovaraju razne zanatske škole itd., kao i podoficirska škola vojske i mornarice, nema razloga protivnosti s ikoje strane, da se stručna škola ili tečaj, kao i ispit za starešinu odeljka finansijske kontrole ne uvaži kao sprema za III. činovničku kategoriju.

Između ostalih opravdanih potreba, molim, da se i ova stvar uzme u zagovor ili preporuku:

Po priznanju same generalne direkcije poreza, neki činovnici finansijske kontrole, i ako su bili revnosni i stručno spremni, bili su — s obzirom na tadašnje prilike — u vremenu od 1. januara 1925 do 30. aprila 1920 stavljani u penziju. Pošto su neki od tih pensionisanih činovnika ponovno uzeti u službu, uzeti su na položaj, za koga su bili pensionisani, naime u III. kategoriji, jer tobože, po uredbi gori citiranoj od 25. aprila 1925 prevedeni su u II. kategoriju oni činovnici, koji su se na 1. maja 1925 nalazili u aktivnoj službi. Ovi pensionisani i reaktivisani činovnici finansijske kontrole sa boljom školskom i stručnom naobrazbom, postali su podčinjeni svojim mladima. Generalna direkcija priznala je, da je to na štetu discipline i državne službe, a to tim više, što u većem djelu ti mlađji činovnici nemaju one stručne sprema i iskustva, kojim raspolažu u službi vraćeni činovnici finansijske kontrole. Pa kada je sve ovo ovako, bilo bi pravo, da se u izmenama i dopunama zakona o činovnicima ova stvar

uzme u vidu, na način, da se ove povraćene činovnike prevede iz III. u II. kategoriju, onako kako su bili prevedeni svi njihovi drugovi, koji nisu osetili onu nepravdu, zbog ondašnjih političkih prilika, stavljanja u penziju.

OPOZORILO.

Odkar je bila izšla naredba generalne direkcije davkov z dne 29. avgusta 1927, št. 100.000, se ni nobenemu organu finančne kontrole, ki je bil tega časa (29. julija 1927) upokojen, priznala za pokojnino nobena druga služba, razen službe finančne kontrole, torej tudi vojaška služba ne, če ni prizadeti predložil pravilno uverenje o vštetju te službe, izdano od pristojnega ministarstva.

Sekcija smatra za svojo dolžnost na gori omenjeno opozoriti svoje člane s pozivom, da si vsak, ki bi mogel biti v povedanem smislu prizadet, pravočasno priskrbi gori omenjeno uverenje.

Kako se tako uverenje pribavi, je formulirano v obrazcih 84 do 93 v knjigi o uradnem dopisovanju, ki jo je izdal inspektor finančne kontrole g. L. Kalašič.

Za sekcijo: Tajnik.

Vestnik.

Udruženje poreskih činovnika, sekcija Ljubljana, vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 11. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v Celjskem domu v Celju. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadzornega odbora. 5. Diskusija o poročilih ad 1—4. 6. Razrešenica članom starega odbora. 7. Volitve novega upravnega in nadzornega odbora. 8. Razprava o pismenih predlogih. 9. Razprava o pismenih pritožbah posameznih članov. 10. Eventualno strokovno predavanje. 11. Izprememba pravil. — Vsled sklepa zadnje glavne skupščine je voliti v upravni odbor 10 članov, v nadzorni odbor pa 3 člane. Opozarjamo p. n. člane na določbe pravil ter vabimo k najobilnejši udeležbi za odbor: Stanko Ribnikar, predsednik; Ivan Mešek, tajnik. — Ljubljana, dne 1. februarja 1928.

Stavbena Zadruga državnih nameščencev »Svoj dom« v Mariboru ima svoj redni občni zbor v petek dne 24. februarja 1928 ob pol 8. uri zvečer v prostorih društva stanovanjskih najemnikov v Mariboru, Rotovski trg 1. pritličje. Dnevni red običajen.

Errata corrige! V podlistku »Gospa v belem«, poslednja številka »Našega Glasa«, so se v 3. koloni, odstavek 4, v tiskarni zmedle vrstice. Pravilno beri: »On se je... spreletela misel, da bi me treščil skozi okno. A ona, mesto da bi me oštela, kar sem« itd. Ne bi popravljali, a gre za odločen moment vsega dejanja.

C. J. Hamann, Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo
dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Modno blago, perilo in potrebšćine za šivilje in krojače
priporoča tvrdka

A. Persche

Ljubljana, Pred škofijo 21.

Specijalna trgovina šćetarskih izdelkov

priporoča tudi svojo veliko izbiru spominskih izdelkov, galanterijo in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Šelenburgova ul.

Cenejše kot pri razprodajah

se dobi vsakovrstno manufakturno blago pri

J. TRPIN, Maribor
Glavni trg šte. 17.

Najboljši

šivalni stroji in kolesa z zamke
Gritzner in Adler
ter švicarski petilni stroji „Dubied“
za rodbino, obrt in industrijo

Josipa Petelinca

LJUBLJANA blizu Prešernovega spomenika Telefon 2913
Pouk v vezenju brezplačen. Vočetna garancija

Delavnica za popravila.

Manufakturna trgovina

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Priporočata raznovrstno jensko in zimsko blago. — Vedno v zalogi perje, puh in žima za blazine od najcenejše do najfinejše vrste.

Na obroke proti garanciji uradov.

Razširjajte „Naš Glas“!

Obišćite
novo urejeni
oddelek za
gospode
Trpežno blago
Najnižje cene
Modna trgovina
za dame in
gospode

A. Šinkovec nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 18, 19.